

Sygn. akt. I A Ca 1038/13

I A Cz 1175/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Grzegorzczuk
Sędziowie:	SA Lilla Mateuszczuk [spr.] SO [del.] Izydor Reksć
Protokolant:	stażysta Agnieszka Kralczyńska

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2014 r. na rozprawie

sprawy z powództwa: M. M.

przeciwko: Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na skutek apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 17 maja 2013 r., sygn. akt I C 1649/12 oraz zażalenia powoda na zawarte w tym wyroku postanowienie orzekające w przedmiocie kosztów procesu

I. z apelacji strony pozwanej zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1.a), b) i c) sentencji w ten tylko sposób, że określa następująco wysokość udziału powoda w prawie własności nieruchomości:

- w punkcie 1.a), dotyczącym lokalu mieszkalnego nr (...), udział powoda wynosi (...) nieruchomości wspólnej, w miejsce określonego w wyroku udziału (...),

- w punkcie 1.b), dotyczącym lokalu mieszkalnego nr (...), udział powoda wynosi (...) nieruchomości wspólnej, w miejsce określonego w wyroku udziału (...),

- w punkcie 1.c), dotyczącym lokalu użytkowego nr (...), udział powoda wynosi (...) nieruchomości wspólnej, w miejsce określonego w wyroku udziału (...),

II. oddala apelację w pozostałej części,

III. z zażalenia powoda zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2. sentencji na następujący:

„2. zasądza od Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. na rzecz M. M. kwotę 7.217 [siedem tysięcy dwieście siedemnaście] złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.”

IV. zasądza od Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. na rzecz M. M. kwotę 6.440 [sześć tysięcy czterysta czterdzieści] złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym i zażaleniowym, w tym kwotę 6.367 złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

V. nakazuje pobrać od Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Apelacyjnego w Łodzi kwotę 2.353,33 [dwa tysiące trzysta pięćdziesiąt trzy i 33/100] złote z tytułu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa w toku postępowania apelacyjnego na wynagrodzenie biegłego.

I A Ca 1038/13

I A Cz 1175/13

UZASADNIENIE

Po ostatecznym sprecyzowaniu roszczenia powód M. M. żądał, powołując się na art. 17¹⁴ ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych i art. 7 ust. 1 i 2 ustawy o własności lokali, zobowiązania pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. do zawarcia z nim umowy ustanawiającej odrębną własność lokali mieszkalnych nr (...) oraz lokalu użytkowego nr (...) położonych przy ul (...) w P., wraz z udziałem w prawie własności części wspólnych budynku i urządzeń oraz udziałem w prawie własności działki gruntu, na którym posadowiony jest budynek mieszkalny.

Wyrokiem z dnia 17 maja 2013 r. Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo zobowiązując stronę pozwaną do złożenia oświadczenia woli o wyodrębnieniu z nieruchomości, oznaczonej jako działka nr (...), lokali mieszkalnych nr (...) oraz lokalu użytkowego nr (...) wraz z pomieszczeniami przynależnymi w budynku przy u. (...) w P. określając powierzchnię użytkową i przynależną lokali oraz ich udział w nieruchomości wspólnej wynoszący odpowiednio: (...), (...) i (...) i przeniesieniu na rzecz powoda tak wyodrębnionych lokali, wraz z prawami związanymi z własnością tych lokali.

Sąd postanowił nie obciążać strony pozwanej kosztami procesu, na które składają się poniesione przez powoda koszty sądowe i koszty zastępstwa procesowego. Powołał się Sąd przy tym na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 lipca 2012 r., wydany w sprawie sygn. P 8/12, uznający za niezgodny z Konstytucją RP art. 49¹ zd. drugie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, stanowiący o obciążaniu spółdzielni mieszkaniowych kosztami procesu niezależnie od wyniku sporu.

Rozstrzygnięcie powyższe Sąd oparł na ustaleniach opisanych w uzasadnieniu wyroku. Ustalenia te Sąd Apelacyjny akceptuje i przyjmuje za własne, za wyjątkiem ustalenia dotyczącego powierzchni łącznej lokali i pomieszczeń do nich przynależnych w budynku nr (...) przy ul. (...).

Jako podstawę prawną powództwa Sąd wskazał art. 49 ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 lipca 2007 r., tj. sprzed nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 14 czerwca 2007 r. i art. 49¹ u.s.m. – po nowelizacji.

Art. 49 ust. 1 u.s.m. pozwalał na zgłaszanie przeciwko spółdzielni mieszkaniowej roszczeń o nabycie własności lokali, jeżeli spółdzielnia w ciągu 24 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nie podejmie czynności zmierzających do ustalenia stanu prawnego nieruchomości i nie podejmie uchwały w sprawie określenia przedmiotu odrębnej własności lokali w budynkach stojących na tym gruncie. Art. 49¹ u.s.m. pozwala na zgłaszanie roszczeń o ustanowienie odrębnej własności lokali w razie bezczynności spółdzielni – w takiej sytuacji powództwo oparte jest na art. 64 kc w zw. z art. 1047 § 1 kpc.

Sąd stwierdził, że skoro powód złożył wnioski o ustanowienie odrębnej własności lokali nr (...) w budynku nr (...) przy ul. (...) w P. w 2001 r., realizując w ten sposób swoje uprawnienie wynikające z art. 17¹⁴ u.s.m., a do zawarcia umowy notarialnej przenoszącej na pozwaną Spółdzielnię prawo własności nieruchomości o numerze działki (...), doszło dopiero w dniu 20 kwietnia 2010 r., tj. po upływie 5 lat od sfinalizowania pierwszych czynności zmierzających

do uregulowania stanu prawnego nieruchomości [wydzielenia działki nr 430/6 decyzją Prezydenta Miasta P. decyzją z października 2007 r.] i do chwili orzekania nie została podjęta przez zarząd Spółdzielni uchwała określająca przedmiot odrębnej własności lokali, która mogłaby być zaskarżona do sądu, to stan ten należy zakwalifikować jako beczynność Spółdzielni – Spółdzielnia nie podejmowała czynności wymienionych w art. 41 i 42 u.s.m.

Strona pozwana nie przedstawiła żadnych argumentów, wspartych dowodami, które usprawiedliwiałyby wieloletnią zwłokę w realizacji obowiązków spoczywających na niej z mocy ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Nie wyjaśniła, z jakich przyczyn dopiero w latach 2007-2008 przystąpiła do pomiarów pomieszczeń w budynku, a obecnie oczekuje na ustalenie wysokości udziałów poszczególnych lokali w nieruchomości przez biegłego sądowego [w sprawie z powództwa Z. N., sygn. IC 1327/10], by dopiero w oparciu o tą opinię podjąć stosowną uchwałę.

Wniosek o ustanowienie odrębnej własności lokalu nr (...) powód złożył w dniu 1 marca 2010 r., kiedy stan prawny działki nr (...) nie był jeszcze uregulowany z powodu beczynności strony pozwanej. Własność nieruchomości przeniesiona została na stronę pozwaną aktem notarialnym z dnia 20 kwietnia 2010 r. i po tej dacie strona pozwana podjęła starania o scalenie nieruchomości przy ul. (...) i ul. (...) w jedną działkę nr (...) i następnie jej podział na dwie nieruchomości jednobudynkowe [(...) i (...)]. Decyzja w tym przedmiocie podjęta została jednak z opóźnieniem spowodowanym odmową przedstawienia przez stronę pozwaną wymaganego dokumentu jednostki pożarniczej.

W takich warunkach pozwana Spółdzielnia, z przyczyn leżących po jej stronie, nie mogła dotrzymać 3-miesięcznego terminu przewidzianego w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 18 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych [Dz. U. nr 223, poz. 1779] stanowiącego, że w razie nie podjęcia przez zarząd spółdzielni uchwały określającej przedmiot odrębnej własności lokali, o której mowa w art. 42 ustawy wymienionej w art. 1, albo zaskarżenia uchwały do sądu, spółdzielnia jest obowiązana do zawarcia umowy o przeniesienie własności lokalu w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie uchwały zarządu albo od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu. W razie beczynności spółdzielni, stosuje się art. 49¹.

Zważywszy powyższe Sąd Okręgowy, opierając się na opinii biegłego sądowego, ustalił wszystkie elementy niezbędne do przeniesienia własności przedmiotowych lokali i orzekł zgodnie z żądaniem pozwu, jako podstawę prawną orzeczenia wskazując art. 49 ust. 1 i 49¹ u.s.m. oraz art. 64 kc w zw. z art. 1047 § 1 kpc.

Od wyroku Sądu Okręgowego strona pozwana złożyła apelację, powód zaś złożył zażalenie na zawarte w wyroku rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

Strona pozwana zaskarżyła wyrok w całości. Wniosła o jego zmianę przez oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu. Jednocześnie złożyła wniosek o zawieszenie postępowania apelacyjnego do czasu wydania prawomocnego orzeczenia w sprawie sygn. I C 1327/10 Sądu Okręgowego w Płocku oraz do czasu wydania prawomocnej decyzji w postępowaniu administracyjnym, znak (...). (...).24.2013, prowadzonym przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w P..

Zarzuciła naruszenie art. 233 § 1 kpc przez błędną ocenę materiału dowodowego sprawy, art. 316 § 1 kpc przez dokonanie ustaleń faktycznych nie odpowiadających prawdzie, art. 1 ust. 7 u.s.m., art. 2 ust. 2 ustawy o własności lokali, art. 25 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz § 33 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 września 2001 r. w sprawie prowadzenia ksiąg wieczystych i zbiorów dokumentów.

Przedmiotem złożonego przez powoda zażalenia jest zawarte w wyroku postanowienie Sądu Okręgowego o nie obciążaniu strony pozwanej, przegrywającej spór, kosztami procesu.

W zażaleniu powód zarzucił naruszenie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie [...] przez ich niezastosowanie. Wniósł o zmianę postanowienia przez zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelację strony pozwanej uznać należało za nieuzasadnioną.

W pierwszej kolejności Sąd Apelacyjny rozpatrzył wniosek strony pozwanej o zawieszenie postępowania w sprawie i doszedł do przekonania, że jest on nieuzasadniony.

W toku postępowania apelacyjnego zakończyła się ugodą sądową, zawartą w dniu 9 lipca 2013 r., sprawa z powództwa Z. N. przeciwko Spółdzielni (...) o sygn. akt I C 1327/10 [k. 466-470], bezprzedmiotowe zatem stały się argumenty strony pozwanej, powołujące się na trudności w zakresie odłączenia budynku nr (...) przy ul. (...), objętego sporem w sprawie I C 1327/10, do nowej księgi wieczystej, jeśli sprawa będąca przedmiotem niniejszego rozpoznania zakończyłaby się wcześniej.

Postępowania administracyjne prowadzone przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w sprawie adaptacji i przebudowy pomieszczeń na strychu w lokalu mieszkalnym nr (...) w budynku nr (...) przy ul. (...) w P. [znak (...). (...).24B.2013-14] i w sprawie o tym samym przedmiocie, a dotyczącej lokalu nr (...) [znak (...). (...).24A.2013-14], zostały zakończone decyzjami z dnia 29 kwietnia 2014 r. umarzającymi postępowanie administracyjne, gdyż stało się ono bezprzedmiotowe [k. 582 i 583]. Decyzje te nie są wprawdzie prawomocne, strona pozwana złożyła od nich odwołania, jednak jakkolwiek ostateczny wynik tych postępowań pozostanie bez wpływu na sposób rozstrzygnięcia sprawy niniejszej.

Zdaniem strony pozwanej, wynik tych postępowań miałby rozwiązać wątpliwości co do powierzchni użytkowej lokali (...) po adaptacji przez właścicieli strychów i zmienić przeznaczenie strychów z pomieszczeń przynależnych na pomocnicze – zwiększające ogólną powierzchnię użytkową tych lokali. Nawet jednak pozytywna decyzja podjęta w tym przedmiocie przez organy administracji nie będzie miała znaczenia dla określenia wielkości udziałów we współwłasności nieruchomości wspólnej związanych z odrębną własnością każdego lokalu, skoro udział ten jest ustalany dla każdego lokalu jako suma powierzchni pomieszczeń użytkowych i przynależnych i tak samo – dla całego budynku [art. 42 ust. 3 pkt 2 u.s.m.], a adaptacja poddasza w tych lokalach nie zmienia ich powierzchni. Określenie powierzchni, od której lokatorzy mieszkań nr (...) będą płacić czynsz [z uwzględnieniem, czy też bez, zaadaptowanego poddasza jako pomieszczenia pomocniczego], jest sprawą wewnątrzspółdzielczą i pozostaje bez wpływu na określenie udziałów poszczególnych właścicieli we współwłasności nieruchomości. Dodatkowo tylko podnieść należy, że – jak wynika z opinii ustnej złożonej przez biegłego na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym w dniu 24 czerwca 2014 r. – zaadaptowane pomieszczenia strychów nie odpowiadają wymaganiom pomieszczeń mieszkalnych [w skład których wchodzi także pomieszczenia pomocnicze], ze względu na mniejszą niż normatywna ich wysokość i niedostateczne oświetlenie, a także brak ogrzewania [k. 623 o.].

Z tych przyczyn, postanowieniem z dnia 24 czerwca 2014 r., Sąd Apelacyjny postanowił nie uwzględnić wniosku strony pozwanej o zawieszenie postępowania.

Wbrew zarzutom apelacji, Sąd Okręgowy zawarł w wyroku wszystkie niezbędne elementy umowy o ustanowienie odrębnej własności lokali, wymienione w art. 42 ust. 2. ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Ustawa ta nie przewiduje obowiązku wskazywania w umowie o ustanowienie odrębnej własności lokali z ilu izb i jakiego rodzaju składa się lokal i przynależne do niego pomieszczenia, żądając jedynie wskazania rodzaju, położenia i powierzchni lokali i pomieszczeń do nich przynależnych oraz wskazania wielkości udziałów we współwłasności nieruchomości wspólnej związanych z odrębną własnością każdego lokalu, a te dane są zawarte w sentencji wyroku. Fakt, że dane co do ilości izb winny być ujawnione w księdze wieczystej, o czym stanowi § 33 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie prowadzenia ksiąg wieczystych i zbiorów dokumentów, nie obliuguje spółdzielni ani sądu do powoływania ich w treści umowy o ustanowienie odrębnej własności lokali, a oznacza jedynie tyle, że muszą one być zawarte we wniosku o wpis do księgi wieczystej.

Na wniosek strony pozwanej, kwestionującej określoną przez biegłego powierzchnię użytkową budynku nr (...) przy ul. (...) dopuścił dowód z uzupełniającej opinii J. K. – biegłego ds. budownictwa, który po zapoznaniu się z dokumentami przedstawionymi przez stronę pozwaną przy piśmie procesowym z dnia 20 lutego 2014 r., w tym z dokumentacją z

pomiarów klatki schodowej, dokonaną na zlecenie strony pozwanej przez inż. A. Ł., skorygował swoje wcześniejsze wyliczenie co do wielkości powierzchni łącznej budynku o 14.23 m² in plus [w odniesieniu do lokalu nr (...)] przyjmując ostatecznie, że wynosi ona 2941,19 m².

Podkreślić w tym miejscu trzeba, że opinia biegłego J. K. została opracowana w całości na podstawie dokumentacji techniczno-budowlanej otrzymanej od strony pozwanej i dokumentacji wewnątrzspółdzielczej, w tym także w postaci decyzji o przydziale lokali nr (...), których powierzchnia była przez stronę pozwaną kwestionowana oraz informacji uzyskanych od jej pracowników w toku pracy nad opinią. Kwestią w sprawie sporną było określenie charakteru pomieszczeń poddasza należących do lokali (...), po ich przebudowie, tj. czy są to pomieszczenia przynależne, czy pomocnicze. Spór co do tej kwestii pozostaje jednak bez wpływu na wynik sporu, o czym była mowa wyżej, a prócz tego – decyzja co do zmiany charakteru tych pomieszczeń, dotychczas figurujących w dokumentacji Spółdzielni jako pomieszczenia przynależne [vide: zaświadczenia o samodzielności lokali nr (...) wystawione przez Prezydenta Miasta P. w dniach 18 lutego i 5 marca 2002 r. – k. 540 i 529], nie została przez pozwaną Spółdzielnię do chwili obecnej podjęta.

Sąd Apelacyjny podziela pogląd Sądu Okręgowego, że zaistniały podstawy do zastosowania w sprawie art. 49¹ u.s.m., obowiązującego od 2007 r., spełniona bowiem została przesłanka bezczynności pozwanej Spółdzielni.

Art. 17¹⁴ ust. 1¹ u.s.m., obowiązujący od 2009 r., zobowiązywał stronę pozwaną do zawarcia z członkiem spółdzielni umowy przeniesienia własności lokalu w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku, chyba że nieruchomości ma nieuregulowany stan prawny lub spółdzielnia nie przysługuje prawo własności lub użytkowania wieczystego gruntu, na którym wybudowała budynek. Okolicznością niesporną w sprawie było, że strona pozwana była użytkownikiem wieczystym gruntu, nieruchomości miała założoną księgę wieczystą [art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali – Dz. U. nr 80 z 2000 r., poz. 903 ze zm.], powód złożył wnioski o ustanowienie odrębnej własności lokali nr (...) w 2001 r., a lokalu nr (...) w 2010 r., dokonał spłaty przypadających na lokale części zobowiązań Spółdzielni związanych z budową, w tym zadłużenia kredytowego i nie zalegał z opłatami związanymi z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w części przypadającej na zajmowane przez niego lokale [art. 17¹⁴ ust. 1 u.s.m.]. Nie istniała zatem żadna przeszkoda do zrealizowania przez Spółdzielnię jej obowiązku wynikającego z art. 17¹⁴ ust. 1¹ u.s.m. Od dnia 20 kwietnia 2010 r. strona pozwana jest już właścicielem gruntu, a mimo to do daty zakończenia postępowania przed Sądem I instancji, tj. do dnia 17 maja 2013 r., nawet nie podjęła uchwały określającej przedmiot odrębnej własności lokali w budynku przy ul. (...).

Strona pozwana z dużym opóźnieniem podejmowała kolejne działania zmierzające do określenia odrębnej własności lokali w budynku nr (...) przy ul. (...), na co Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, a wieloletnią zwłokę w podjęciu uchwały w tym przedmiocie tłumaczyła nie udostępnieniem lokali (...) do pomiarów, choć powierzchnia tych lokali była jej znana z dokumentów i decyzji znajdujących się w jej posiadaniu, podobnie jak charakter należących do nich pomieszczeń poddasza [przynależne, a nie pomocnicze].

Nawet przy uwzględnieniu tego, że dopiero w dniu 9 lipca 2013 r., ugodą kończącą postępowanie w sprawie I C 1372/10, dokonany został podział nieruchomości obejmującej działki nr (...) [budynek nr (...) przy ul. (...)] i nr (...) [budynek nr (...) przy ul. (...)], to i tak od tej daty licząc, strona pozwana nie dochowała 6-miesięcznego terminu zawarcia z powodem umów o przeniesienie na jego rzecz odrębnej własności lokali nr (...) w budynku nr (...) przy ul. (...). Fakty te, zaistniałe już w toku postępowania apelacyjnego, składają się na stan faktyczny sprawy, stosownie do treści art. 382 kpc.

Bez znaczenia dla sposobu rozstrzygnięcia sprawy pozostaje również marginesowo sygnalizowana przez stronę pozwaną w toku postępowania apelacyjnego kwestia, czy pomieszczenia biurowe strony pozwanej, zlokalizowane w budynku nr (...) przy ul. (...), stanowią przedmiot odrębnej własności nieruchomości strony pozwanej, czy też należą do części wspólnych, skoro powierzchnia tych pomieszczeń, bez względu na ich zakwalifikowanie, i tak składa się na

ogólną powierzchnię budynku, uwzględnianą w mianowniku liczby określającej wysokość udziałów powoda, licznik zaś stanowi liczba określająca powierzchnię lokali należących do powoda.

Zważywszy powyższe Sąd Apelacyjny uznał za prawidłowy przyjęty przez Sąd Okręgowy kierunek rozstrzygnięcia. Ze względu jednak na dokonaną przez biegłego w opinii uzupełniającej [opracowanej w toku postępowania apelacyjnego] korektę wyliczenia ogólnej powierzchni, tj. powierzchni łącznej lokali i pomieszczeń przynależnych budynku nr (...) przy ul. (...) i związaną z tym korektę wielkości udziałów powoda we współwłasności nieruchomości, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 kpc, zmienił zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że ustalił, iż mianownikiem ułamków określających wysokość udziałów powoda w nieruchomości, jest liczba (...).

Apelację strony pozwanej w pozostałej części należało oddalić jako bezzasadną na podstawie art. 385 kpc.

Zażalenie powoda Sąd Apelacyjny uznał za uzasadnione.

Sąd Okręgowy błędnie przyjął, powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 lipca 2007 r. wydany w sprawie P 8/12, że strona pozwana w ogóle nie może być obciążana kosztami zastępstwa procesowego powoda.

W wyroku tym Trybunał Konstytucyjny uznał, że zdanie drugie art. 49¹ u.s.m. stanowiące, iż koszty sądowe postępowania ponosi spółdzielnia niezależnie od jego wyniku, jest niezgodne z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. W związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, z dniem 3 sierpnia 2012 r., nastąpiła utrata mocy art. 49¹ zd. drugie u.s.m. Zatem, w obecnym stanie prawnym, wobec braku szczególnej regulacji dotyczącej orzekania o kosztach sądowych w procesach opartych na twierdzeniu o bezczynności spółdzielni mieszkaniowych, zastosowanie ma ogólna zasada orzekania w tym przedmiocie, wyrażona w art. 98 kpc, tj. zasada odpowiedzialności za wynik procesu.

Zwrócić jednak trzeba uwagę na to, że przepis art. 49¹ zd. drugie u.s.m. dotyczył jedynie kosztów sądowych, do których należą, zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. [Dz. U. nr 90 z 2010 r., poz. 594 ze zm.], opłaty sądowe i wydatki, te zaś nie obejmują kosztów zastępstwa procesowego [art. 3 i 5 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych]. Stąd też wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie miał odniesienia do orzeczeń wydawanych w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego – tu zawsze obowiązywała i nadal obowiązuje zasada odpowiedzialności za wynik procesu.

Zważywszy zatem, że strona pozwana spór przegrała, winna zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty zastępstwa procesowego w wysokości 7.212 zł.

Z tej przyczyny, z zażalenia powoda, Sąd Apelacyjny zmienił na podstawie art. 386 § 1 kpc zaskarżony wyrok w części orzekającej o kosztach procesu w ten sposób, że zasądził na rzecz powoda od strony pozwanej kwotę 7.212 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Strona pozwana przegrała spór w apelacji w przeważającej części, uzasadniającej obciążenie jej w całości kosztami zastępstwa procesowego powoda oraz w całości w postępowaniu zażaleniowym. Na zasądzoną z obu tych tytułów, na podstawie art. 98 § 1 kpc, kwotę 6.440 zł. składają się kwoty: 5.400 zł. z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego powoda poniesionych w postępowaniu apelacyjnym, 367 zł. tytułem zwrotu kosztów dojazdu pełnomocnika powoda na rozprawę do Sądu Apelacyjnego [art. 98 § 3 kpc] – według spisu kosztów [k. 621] oraz 73 zł. jako zwrot opłaty sądowej od zażalenia i 600 zł. – tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego powoda w postępowaniu zażaleniowym.

Postanowieniem z dnia 7 lipca 2014 r. Sąd Apelacyjny przyznał i nakazał wypłacenie na rzecz biegłego J. K. kwoty łącznej 2.353,33 zł za opracowanie opinii uzupełniającej [2005,48 zł.] i opinię ustną złożoną na rozprawie w dniu 24 czerwca 2014 r. [347,86 zł], w pozostałej zaś części wniosek biegłego Sąd oddalił.

Sąd Apelacyjny skorygował wniosek biegłego o wynagrodzenie za złożoną opinię ustną w zakresie rozliczenia czasu dojazdu na rozprawę o 4 godziny, ponieważ zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym [Dz. U. nr 46, poz. 254 ze zm.], wynagrodzenie biegłych obejmuje jedynie należność za czynności przygotowawcze i badawcze łącznie z zapoznaniem się z aktami sprawy i opracowanie opinii z uzasadnieniem [§ 5 rozporządzenia], nie stanowi więc podstawy do wliczania czasu dojazdu na rozprawy do czasu opracowania opinii. Art. 85 w zw. z art. 90 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych jest podstawą do zwrotu biegłemu jedynie kosztów podróży. Zważywszy zatem, że – według karty pracy biegłego – czas przygotowania do rozprawy wyniósł 3 godziny oraz 1 godzina to uczestniczenie w rozprawie, łącznie 4 godziny, a koszt dojazdu stanowił kwotę 190,56 zł., to wynagrodzenie biegłego za złożenie opinii ustnej, przy uwzględnieniu stawki 31,97 zł. za godzinę pracy i podatku VAT 23%, wynosi 347,86 zł.

Kwota łączna 2.353,33 zł. tytułem wynagrodzenia za opinię uzupełniającą i ustną została biegłemu wypłacona tymczasowo ze Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Łodzi. Stanowi ona wydatek składający się na koszty sądowe sprawy [art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych], zatem jest rozliczana zgodnie z art. 98 kpc, czyli podlega ściągnięciu od strony, która spór przegrała, w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, o czym stanowi art. 83 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Na tej podstawie zatem Sąd Apelacyjny nakazał jej ściągnięcie od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Łodzi.